

Bize bir avuç toprağı bile çok gören istilacı bir zihniyetin , artık hiç bir kuşkuya gerek kalmadan sırtının yere getirildiğı bir askeri harekettir. Bize bir Anadolu'yu bir bütün olarak kazandıran bir zaferin muharebesidir. Çanakkale Zaferi...

1.Dünya Savaşı içinde Türk ordularının kesin zafer kazandıkları tek cephe Çanakkale Cephesidir. O devirde İtilaf devletleri İstanbul ve Boğazları alarak Osmanlı Devletini savaş dışı bırakmayı ve müttefikleri Rusya'ya gerekli olan askeri ve ekonomik yardımı Boğazlar üzerinden ulaştırmak istemişlerdi. Osmanlı Devletini savaş dışı bırakmak amacındaydılar. İtilaf Devletleri Çanakkale'yi kazanacakları başarıyı savaş bitirecek yol olarak görüyorlardı. Bu nedenle önce Çanakkale Boğazını denizden geçmeyi denediler. 19 Şubat 1915' ten itibaren Çanakkale Boğazının iki tarafındaki savunma hatlarını bombalamaya başladılar.18 Mart 1915 tarihinde de boğazları yararak geçme girişimi büyük bir başarısızlıkla sonuçlandı. Bu girişim sonucu Nusrat mayın gemisinin boğaza döşediğı mayınlar nedeniyle İngiliz ve Fransız donanmaları ağır kayıplar verdiler. Denizden geçemeyeceklerini anlayan itilaf devletleri (donanmaları)25 Nisan 1915 'te Gelibolu Yarımadasına asker çıkarıp , Boğazları karadan geçmek istediler. Türk topçularından Seyit Onbaşı İsabetli atışlarıyla destanlaştı.

Büyük taarruzun Başkomutanı M. Kemal Atatürk'ün Çanakkale Savaşları esnasında emrindeki askerlere; " Ben size savaşmayı değil, ölmeyi emrediyorum" sözü çok etkili olmuştur.

Türk ordusunun Çanakkale Savaşlarını kazanması 1. Dünya Savaşı 'nın uzamasına yol açtı. İtilaf Devletlerinin yardım götüremediğı Rusya'da Bolşevik ihtilali çıktı ve çarlık rejimini yıkan Bolşevikler savaştan çekildi. Bu zafer itilaf devletlerine Osmanlı Devletinin zannettikleri gibi hasta adam olmadığını gösterdi. İtilaf Devletleri boğazları yarıp (geçip) İstanbul'u alamadılar. Mustafa Kemal'in bu cephedeki başarısı askeri dehasını ortaya çıkararak Türk Kurtuluş Savaşının lideri olmasında etkili oldu. Çanakkale zaferini Osmanlı Devletinin kazanması Bulgaristan'ın ittifak grubunda yer almasına yol açtı. Ayrıca Osmanlı Devletinin eğitimli gençleri bu savaşta şehit oldukları için gelecekte oluşacak kadroların azalmasına yol açtı.

1.Dünya Savaşı sürerken savaş sonucunu etkileyecek birtakım olaylar gerçekleşti. İtalya savaş sürerken Nisan 1915 'te ittifak grubundan ayrılarak , İtilaf grubuna geçmişti. Çanakkale savaşından sonra, Rusyanın Brest Litovsk Antlaşmasıyla savaştan ayrılması ittifak devletlerinin savaşı kazanacaklarına dair umutlarını arttırdı. Bulgaristan'ın da ittifak bloğunda yer alması dengelerin İtilaf Devletlerinin aleyhine bozulmasına yol açtı. İtilaf devletleri dengeyi yeniden sağlamak için müttefik arayışına girdiler. ABD'nin itilaf Devletleri yanında savaşa girmesi sonucu belirleyen en önemli gelişme oldu.

Savaşın başında tarafsızlığını ilan eden ABD itilaf devletlerine silah cephane satıyordu. Alman denizaltılarının Amerikan gemilerini batırmaya başlaması üzerine ABD, Nisan 1917'de İtilaf Devletlerinin yanında savaşa girdi. ABD'nin savaşa girmesi savaşın kısa sürede İtilaf Devletlerinin lehine sonuçlanmasına yol açtı. Temmuz 1918'de ABD ve İtilaf askerlerinden oluşan kuvvetler Almanya'yı Batı cephesinde yenilgiye uğrattılar.

Bu savaştan sonra gelişmeler üzerine Bulgaristan savaştan ayrıldı. Bulgaristan'ın savaştan ayrılması ile Osmanlı Devletinin müttefikleri ile bağlantısı kesildi. Almanya – Avusturya ve Macaristan'ın yenilgiyi kabul etmesi üzerine Osmanlı Devleti de itilaf devletleri ile "Mondros Ateşkes Antlaşması" nı imzalayarak savaştan ayrıldı.(30 Ekim 1918) Bu antlaşmaya göre , Boğazlar İtilaf devletlerine açılacaktı. Türk orduları terhis edilecekti. Limanlar, tüneller, telgraf ve diğer haberleşme araçları itilaf devletlerinin kontrolüne verilecekti. Doğu Anadolu'da (Erzurum, Van ,Harput, Bitlis, Diyarbakır ve Sivas) bir karışıklık çıkarsa bu iller işgal edilecekti.(madde:24) Adı geçen bu altı ilin işgal edilmesindeki gizli amaç bu bölge de bir ermeni devleti kurmaktır.

Hiç şüphe yoktur ki , ulusal Çanakkale ve 1. Dünya Savaşı Atatürk'ün eseridir. Bunu başka türlü görmek imkansızdır. Bu sona öyle kolay gelinmemiştir. Allah bu memlekete bir daha İstiklal Marş'ı yazdırmaz. Çanakkale şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyoruz. Türk ulusu onlara çok şeyleri borçludur.